

HAȚIEGANU, EMIL

n. 09 decembrie 1875, Trittenii de Sus, comitatul Turda-Arieș
(azi jud. Cluj)
d. 13 mai 1959, Cluj

S-a născut în familia unui preot greco-catolic, Ioan Hațiegan, de pe Valea Someșului, căsătorit cu Aurelia și a avut patru frați, printre care a fost și cunoscutul medic, Iuliu Hațieganu, profesor universitar și rector al Universității din Cluj. Emil Hațieganu a urmat cursurile gimnaziale la Blaj și la Cluj, după care s-a îndreptat înspre studierea științelor juridice între anii 1898-1902. De-a lungul perioadei de studiu a beneficiat de mai multe burse de studiu. De pildă, a primit susținere financiară prin bursele Fundațiilor „Alexandru Șterca Șuluțiu”, „Simion Ramonțai” sau „Transilvania”. Și-a susținut doctoratul în Științe Juridice la data de 29 noiembrie 1902. După terminarea studiilor a fost numit judecător la Huedin și la tribunalul din Cluj.

Înainte de anul 1918 s-a implicat și în viața politică a Transilvaniei, fiind membru în Partidul Național Român din Transilvania, fiind angrenat și el în politica partidului de emancipare națională a românilor ardeleni. În toamna anului 1918 Emil Hațieganu se afla la Cluj de unde a luat parte activ la organizarea evenimentelor care au precedat adunarea de la Alba Iulia. A fost ales președinte al Consiliului Național Român din Cluj. La 1 decembrie a fost prezent la Alba Iulia, iar în următoarea zi a fost ales membru al Consiliului Dirigent la resortul de Codificare.

La primele alegeri electorale de după unire a fost ales deputat în Parlamentul României Mari. A făcut parte și din primul guvern condus de Alexandru Vaida-Voevod. În anul 1919, în contextul preluării Universității din Cluj de către administrația românească, Emil Hațieganu a fost numit profesor la Facultatea de Drept. Aici a desfășurat o importantă activitate didactică și de cercetare. În anul universitar 1921-1922 a fost ales decan al Facultății de Drept, iar între anii 1929-1930 rector al Universității din Cluj. Între 23 august 1920 și 27 septembrie 1923 a fost directorul și fondatorul revistei *Glaspul libertății* din Cluj.

În perioada interbelică a avut o amplă activitate politică, fiind deputat de mai multe ori (1926, 1928, 1931), vicepreședinte al Camerei Deputaților, subsecretar de stat la Ministerul Justiției (1930), ministrul Sănătății (1931) și ministrul Transilvaniei (1932-1933). În anul 1940 când Ardealul de Nord a fost cedat Ungariei, a avut un discurs ferm, condamnămnd actul din 30 august. În acest sens a publicat mai multe articole în ziarul *Tribuna Ardealului*. Datorită faptului că a propus rezistență armată față de noul regim din Transilvania, la 1 septembrie 1944 a fost arestat de Gestapo și deportat până în aprilie 1945. În perioada celui de al Doilea Război Mondial s-a retras din politică, dar odată cu semnarea păcii a revenit pe scena politică, de data aceasta în fruntea opoziției înainte de căderea regimului antonescian. În acest sens, după conferința de la Moscova din anul 1945, a fost desemnat ministru fără portofoliu în guvernul comunist impus de sovietici la 6 martie 1946 și condus de Petru Groza. În același an, comuniștii au încercat un atentat împotriva sa și a ministrului Partidului Național Liberal, Mihai Romniceanu. În anul 1945, Academia Română, dorind să îl omagieze pentru faptele sale de curaj și pentru activitatea științifică, l-a ales membru de onoare.

Chiar dacă a făcut parte din guvernul condus de comuniști, după anul 1948, când aceștia și-au însușit puterea total, la 6 noiembrie a fost arestat pentru „activitate în P.N.Ț.” și condamnat la trei ani de închisoare pentru sabotaj. A fost încarcerat la Sighet timp de 36 de luni, pedeapsa fiind majorată ulterior la 60 de luni de închisoare. A reușit să supraviețuiască

închisorii comuniste, fiind eliberat la 15 iunie 1955. A decedat după patru ani de la eliberare, la Cluj.